

Kvindesamfund skifter Forretningsfører — det ved vi — om vi skifter mere, ved vi ikke.

Ved hvert Skifte er det godt at besinde sig paa, hvad vi har haft — og tænke over det ny, der skal komme. Hvad har vi haft? En Redaktør, der aldrig gik paa Akkord i det, der for hende var Kernen og Livsnerven i alle Kvinders Sag — undertiden slog hun og slog haardt, undertiden snertede hun, saa det sved; hun kunde le; mange syntes, hendes Latter saarede; men vi var ogsaa mange, der følte, at hendes Latter var i Familie med den Latter, der skildres i „Moderesmaalet“: „Da lo hun saa hjerteligt, at alle Lænker brast“. Hvor har hendes Latter tit virket som en Befrielse for os fra alt det Smaasind og Smaatteri, som pinte os; alt det var dog det mindste hos hende. Hvad var det store? I Harme, i Spot, i Sorg, i Glæde, i Medgang og Modgang, naar Bifaldet hængende om Kvinderne, naar Haansord og Skuldertræk mødte vore Krav, under alt og i alle Forhold har hun Kvindesagens Ideal højt for os, altid holdt hun os det store Maal for Øje, det Maal vi aldrig maatte tabe af Syne, hvis vi ikke skulde komme til at vandre i fejl Retning. Hvilket Maal er det? Et Samfund, hvor de Baand, indre og ydre, der har bundet Kvinden og gjort hende slavisk, underfundig, listig og smaalig, og som har brutaliseret Manden, er løste, hvor de Fordomme, der i lige Gråd har hildet Mænd og Kvinder og hæmmet deres Udvikling, er hævede; et Samfund, hvor der er Mulighed for, at Manden helt kan blive Mand, og Kvinden helt Kvinde, og hvor de begge har lige og fuld Mennekeret. En saadan Redaktør har vi haft! Hvem og hvad faar vi i Stedet?

Hvad har vi haft? Vi har haft en Forretningsfører, som har ordnet og organiseret Dansk Kvindesamfunds Arbejde ud over Landet; hos hende kunde vi faa Rede paa alt, hvad der angik Kvinder og deres Stilling, ikke alene her i Landet, men ogsaa i Udlandet; hun ordnede vore Fællesmøder, saa der kom Takt og Gang i Arbejdet. Vi har haft en Forretningsfører, som ikke blot er vokset sammen med Arbejdet for Kvindens Ret her hjemme, men som indtager en frem-skudt Plads i hele det internationale Arbejde for Kvinder og Kvinders Sag — en Plads hun ikke er kommet sovende til, men som hun har vundet ved at give Kvindernes Sag alle sine

Evner og Kræfter, hele sin Energi fra sin Ungdom til nu, hun staar som en fuld moden Kvinde i sin bedste Kraft. Hun gaar — man fristes til Frygt, naar man ikke ved, hvem og hvad der kommer i Stedet; Fristelsen til Frygt bliver større, naar man mindes alt det, der har givet Anledning til, at Fru Lemche og Frk. Daugaard gaar. Det kunde se ud, som den Strømning, der for Øjeblikket har Magten inden for Dansk Kvindesamfund er i Familie med „Statsmanden“ i Hostrups bekendte Sang:

Den dristige Flugt gør ham stadig
vred,
Han jævner til venstre og højre;
Hvad højt rager op, vil han trykke
ned,
Hver Kraft han tilbørlig vil tøjre.
Snart har han alting gjort tomt og ens,
Men jeg, jeg er ham for let til Bens.

Han sidder belempret med Gods og
Guld,
Med Titler og Hensyn og Former,
Jeg klæber ej fast ved det døde Muld,
Bevinget mod Himlen jeg stormer;
Men hvad jeg ser fra den høje Tind,
Det kalder gnavent han Tjernespind.“

Er det den Strømning, som har Magten, er der Grund til Frygt; da vokser der ingen Fremtid ud af Dansk Kvindesamfund; den Ungdom, der duer, den, der har Fremtiden i Eje, beundrer den og det, der rager op over det jævne, stræber at naa det; derfor naar den noget. — Men maaske er det helt anderledes. Hvad den ny Retning bærer i sit Skjold, ved vi intet om — endnu. Maaske den har Evner og Kræfter i sig der bedre end de, der nu træder til Side, kan føre os frem til Sejr — kan den det, er alt vel. Da er det godt, den kommer til, saa den kan vise, hvad den duer til. Vi har store Forventninger til dem, der har paataget sig Ansvar for, at prøvede Kræfter gaar — vi, der med Sorg ser Fru Lemche og Frk. Daugaard træde ud af Dansk Kvindesamfunds daglige Arbejde, vil være de første til at glæde os, hvis vi ser, at det ikke blot er ny — men unge og friske Kræfter, der nu træder til. Kræfter med større Initiativ, større Virkekraft, der ikke blot kan gøre det samme Arbejde, de fratrædende har gjort, men kan føre det videre. Ser vi det, giver Frygten Plads for Haab og Glæde; da kan de ny være vis paa, at vi af hele vort Hjerte ønsker dem et

gladeligt Nytaar og et Velkommen til Arbejdet.

Men vi tror, at Held og Lykke til vort fælles Arbejde, vil de kun faa, hvis de ikke altfor ængstelig spejder til højre og venstre af Frygt for at støde mod et fremspringede Hjørne eller stirrer altfor ufravendt mod Jorden af Frygt for uforvarende at træde paa Tæer med Ligtørne, der mulig var paa deres Vej. Den, der skal være fører til det forjættede Land, maa have Evne til at rette sit eget og andres Blik mod dette; kommer han saa til at træde lidt for haardt, skal vi ikke svigte eller tabe Hovedet af Forfærdelse fordi der vanker adskillige ublide Puf og Stød fra den, hvis Ligtørne det gik ud over. Skal vi naa frem, maa vi have det Mod Hostrup opviser hos Ungdommen:

„Ja, lidet jeg frygter for Stormens
Hvin,
Ej ænsrer jeg Vinterens Kulde;
Jeg ser gennem Sneen det tætte Lin,
At Vaaren er vaagnet i Mulde;
Jeg ler ad hele den kloge Flok
Og venter trøstig — den kommer nok.

Det Mod og det Sindelag havde Fru Lemche og Frk. Daugaard — det skylder vi dem Tak for — det bedste, jeg kan ønske en ny Redaktør og den ny Forretningsfører er, at de maa have det samme Sindelag og Mod, eller at de maa vinde det gennem Kampen — sker det, kan vi alle ønske dem velkommen.

Karen Johansen.

Holstebro Friskole, d. 31. Dec. 1918.

Som den, hvem den fremtidige Redaktion af Kv. og Sf. er betroet, forstaar jeg fuldt ud den Uro og Ængstelse, der præger Karen Johansens Betragtninger over Skiftetiden.

Jeg føler bedre end nogen anden, at Red. af Kv. og Sf. er en tung Arv at løfte. Selvfølgelig vil de to evnerige og indsigtfulde Kvinder, der har baaret Dagens Byrde indtil nu og i den Tid, Kampen var heftigst, have en Plads i Dansk Kvindesamfunds Historie, som ingen vil faa Mage til.

Men jeg kunde tænke mig, at den Grundvold, de har lagt, kan ses som en Betryggelse for de bængstede, selv om det ny altid maa blive noget andet, saa gror det dog af det, der er.

Een Ting staar fast, skal det lykkes at komme over Skiftetiden, uden at der sættes for meget til, da maa selv